

11. august 2025

EM2025/105

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for, at vælgerne ved valg til Inatsisartut og ved valg til kommunalbestyrelser kan afgive deres stemme ved ethvert valgsted i valgkredsen.

(Siumut)

Begrundelse:

Ved valg til Inatsisartut udgør hele Grønland én valgkreds. Tilsvarende udgør hver kommune én valgkreds ved valg til en kommunalbestyrelse.

Alligevel kan en vælger, som bor i f.eks. Narsaq ikke afgive sin stemme i Qaqortoq. Hverken til et Inatsisartutvalg eller til et valg til kommunalbestyrelsen i Kommune Kujalleq.

For så vidt angår Inatsisartutvalg hænger dette sammen med, at det i en bestemmelse¹ i Inatsisartutloven om valg til Inatsisartut² er fastsat, at stemmeafgivning ved personligt fremmøde i et valglokale skal ske på det afstemningssted, som ligger tættest på vælgerens folkeregisteradresse.

Ganske vist findes der i Inatsisartutloven en bemyndigelse³ til, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om, at vælgerne efter eget valg kan afgive deres stemme ved et hvilket som helst afstemningssted i den kommune, hvor de har folkeregisteradresse – men denne bemyndigelse er ikke udnyttet. Og selv hvis bemyndigelsen havde været udnyttet, ville det stadig ikke have gjort det muligt for vælgerne at afgive deres stemme et hvilket som helst sted i valgkredsen – altså overalt i landet.

Tilsvarende er praksis for valg til kommunalbestyrelser, at stemmeafgivning ved personligt fremmøde i et valglokale skal ske på det afstemningssted, som ligger tættest på vælgerens folkeregisteradresse. Dette synes også at være forudsat i Inatsisartutloven om valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer.

¹ § 44, stk. 3.

² Inatsisartutlov nr. 14 af 24. november 2020.

³ § 44, stk. 6.

Det er nu mere end 25 år siden, at hele Grønland blev gjort til én valgkreds. Og mere end 15 år siden, at vore kommuner blev sammenlagt, så der i hver kommune indgår flere byer. Alligevel hænger vi således fortsat fast ved et valgsystem, som afskærer borgerne fra at afgive stemme i andre byer eller bygder i deres valgkreds end den by eller bygd, hvor de har deres folkeregisteradresse⁴.

Siumut mener, at det er vigtigt at styrke demokratiet og skabe et moderne samfund, der er tilpasset nutidens forhold. Ambitionen må være, at borgere, som har valget, og som ønsker at deltage i et valg til Inatsisartut eller til en kommunalbestyrelse, i videst mulig udstrækning skal gives mulighed herfor.

Siumut fremsætter derfor forslag om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for, at vælgerne ved valg til Inatsisartut og ved valg til kommunalbestyrelser kan afgive deres stemme ved ethvert valgsted i valgkredsen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

De økonomiske konsekvenser for det offentlige vil afhænge af, hvordan forslaget implementeres.

En mulighed er f.s.v.a. valg til Inatsisartut at indføre et landsdækkende elektronisk valgliste-system, som kan tilgås fra ethvert valgsted overalt i landet, og hvori ethvert valgsted kan se, hvem i hele landet der er registeret som stemmeberettiget til valget, og kan registrere de vælgere, som får udleveret et stemmekort. Og f.s.v.a. valg til en kommunalbestyrelse at indføre et tilsvarende elektronisk valgliste-system, som dog alene skal dække den enkelte kommune.

En sådan løsning må antages at forudsætte udvikling af en (praktisk anvendelig og samtidig sikkerhedsmæssigt forsvarlig) IT-løsning, hvilket må påregnes at indebære betydelige omkostninger, formentlig adskillige millioner. Det nærmere omfang af disse omkostninger kan vanskeligt anslås på forhånd, men vil skulle afdækkes gennem projektering og gennemførelse af udbud, hvilket i sig selv må påregnes at kunne indebære udgifter på op mod 500.000 kr.

I lyset af de meget betydelige udgifter, som vil kunne være forbundet med indførelse af et landsdækkende elektronisk valgliste-system, forekommer det nærliggende, at Naalakkersuisut afdække mulighederne for alternative løsninger. Kunne en mulighed f.eks. være indførelse af følgende procedure:

⁴ Begge valglovene giver ganske vist mulighed for at brevstemme, men brevstemmer skal sendes i god tid, idet de skal nå frem med almindelig post til valgdagen for at tælle med.

- Personer, som ønsker at afgive stemme på et andet valgsted i valgkredsen end det, som er nærmest deres bopæl, henvender sig til valglederen eller en valgtillforordnet på det pågældende valgsted herom, identificerer sig og oplyser, hvilket valgsted der er nærmest på deres folkeregisteradresse.
- Valglederen eller en valgtillforordnet retter så telefonisk henvendelse til valglederen eller en valgtillforordnet på det valgsted, som er nærmest den pågældende vælgers folkeregisteradresse og får bekræftet, at den pågældende er opført på valglisten som stemmeberettiget og ikke allerede har afgivet sin stemme.
- Valglederen eller den valgtillforordnede på det valgsted, som er nærmest den pågældende vælgers folkeregisteradresse, registrerer herefter, at den pågældende vælger har afgivet sin stemme, eventuelt med anmærkning om, hvor stemmeafgivelsen er sket.

En sådan løsning forventes ikke at indebære væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Uanset hvorledes forslaget implementeres, vil implementering dog forudsætte ændring af gældende lovgivning (hhv. Inatsisartutlov om valg til Inatsisartut og Inatsisartutlov om valg til kommunalbestyrelser, bygdebestyrelser og menighedsrepræsentationer). Yderligere vil der eventuelt kunne være behov for udstedelse af tilhørende bekendtgørelser. De administrative ressourcer, som må påregnes at medgå hertil, forventes ikke at overstige 1-2 AC-årsværk.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv:

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

Ingen.